

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
« ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ УКРАЇНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА»**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ОСНОВИ МЕДИЧНОГО ПРАВА

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ СТУПІНЬ Фаховий молодший бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ I5 Медсестринство
(код та найменування спеціальності)

СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ I5.01 Медсестринство

КВАЛІФІКАЦІЯ Сестра медична/Брат медичний

РОЗГЛЯНУТО ТА ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні ЦМР загально-медичних
дисциплін
ТОВ «Фаховий коледж Українського
Червоного Хреста»

Протокол засідання
від «17» 02 2025р. № 2

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Основи медичного права»
Освітньо-професійна програма	Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	I5 Медсестринство
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Викладач (-і)	
Контактний телефон викладача	
E-mail викладача	
Формат дисципліни	Нормативний
Обсяг дисципліни	
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Форма навчання	Денна
Рік навчання/Семестр	1 рік/семестр 1
Обсяг	Кількість кредитів-3 Загальна кількість годин-90 Всього аудиторних годин -40: лекції-20 год., практичні заняття - 20 год., самостійна робота – 50 год.
Консультації	Згідно графіка
Мова викладання	Українська
Анотація дисципліни	Вивчення курсу «Основи медичного права» дозволяє визначити актуальні проблеми теоретичного та прикладного характеру сучасного медичного права України, виявити недосконалість правового регулювання медичних відносин, дослідити основні прийоми і способи вирішення правозастосовних проблем у досліджуваній сфері відносин, виробити навички щодо правового аналізу та наукового обґрунтування напрямів удосконалення діючого медичного законодавства України.
Мета дисципліни	Засвоєння студентами основних теоретичних положень і понять національного права України, розуміння ними Конституції та чинного законодавства України, закономірностей побудови правової держави, формування в них високого рівня правової свідомості та правової культури, вміння тлумачити і правильно застосовувати нормативно-правові акти у практичній медичній діяльності, грамотно оцінювати юридичні факти, вільно орієнтуватися в сучасному правовому полі.
Очікувані результати навчання (компетентності)	
Інтегральна компетентність	
Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися	

певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;
- здатність спілкуватися іноземною мовою;
- здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці;
- здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу;
- здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами;
- здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям;
- здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства;
- здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності;
- здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності;
- здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів.

Програмні результати навчання

- вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації;
- застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності;
- застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я;
- вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами;
- дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності;
- вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я;
- розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах;

- вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії;
- виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги;
- надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу;
- надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію та диспансеризацію пацієнтів;
- вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань;
- вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності;
- дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення;
- здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

Тематика навчальної дисципліни

Тематичний план лекцій

№ з/п	Назва теми, зміст	К-сть годин
1	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія	1
2	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта	1
3	Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	2
4	Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	2
5	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	2
6	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	2
7	Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення	2
8	Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	2
9	Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування	2
10	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності	2
11	Основи екологічного права та завдання санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища	2
Всього		20

Тематичний план практичних занять

№ з/п	Назва теми, зміст	К-сть годин
1	Теорії походження держави. Держава: поняття, ознаки та функції.	1

	Правова держава: поняття та ознаки. Право: поняття, ознаки та суть. Мораль і право в системі соціальних норм. Норми права та джерела права. Правові відносини: поняття, склад, види. Правова культура медичного працівника.	
2	Конституційне право: поняття, предмет, метод. Структура Конституції України. Державні символи України. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні. Права та обов'язки медичних працівників. Права пацієнта.	1
3	Основні принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності. Загальна характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом. Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства.	2
4	Основні принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності. Загальна характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом. Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства.	2
5	Трудове право: поняття, предмет і система. Джерела трудового права. Кодекс законів про працю. Робочий час, його види. Тривалість робочого часу в закладах охорони здоров'я. Час відпочинку, його види. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров'я. Юридична відповідальність медичних працівників за порушення законодавства про охорону праці.	2
6	Поняття, предмет і завдання кримінального права. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Злочини: поняття, ознаки, класифікація. Покарання. Система та види покарань. Злочини в системі охорони здоров'я. Кримінально-правові наслідки евтаназії. Злочини проти життя і здоров'я особи.	2
7	Роль медичних працівників у правовому та медичному регулюванні сімейних відносин. Медико-правові проблеми штучного запліднення. Шляхи правового захисту сім'ї державою.	2
8	Конституція України про соціальний захист і соціальне забезпечення громадян. Види соціального забезпечення. Порядок встановлення груп інвалідності. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування. Види державних пенсій. Допомоги: поняття і види.	2
9	Державна система медичної допомоги, її фінансування. Фінансування системи охорони здоров'я. Розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.	2
10	Господарське право України: поняття і предмет правового регулювання. Господарський кодекс України. Види підприємницької діяльності. Приватна медична практика.	2
11	Екологічне право: поняття, предмет і джерела. Об'єкти екологічного права. Правове забезпечення екологічної безпеки. Екологічна експертиза. Роль санітарно-епідеміологічного нагляду.	2
Всього		20

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми, зміст	К-сть годин
1	Зв'язок лікарської етики та медичної деонтології з правовою культурою. Правова культура медичного працівника. Правове виховання: поняття, ознаки, функції.	4

2	Права та обов'язки медичних працівників. Визначення поняття "пацієнт". Права пацієнта.	4
3	Основні принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності. Загальна характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом. Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства.	5
4	Відповідальність у цивільному праві, її підстави. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників. Мораль та шкода. Принципи компенсації моральної шкоди у сфері медичної діяльності.	5
5	Оплата праці працівників охорони здоров'я у разі відхилення від нормальних умов праці. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров'я. Охорона праці в закладах охорони здоров'я. Юридична відповідальність медичних працівників за порушення законодавства про охорону праці.	5
6	Кримінально-правові наслідки евтаназії. Злочини проти життя і здоров'я особи. Злочини проти здоров'я населення: поняття та види.	5
7	Роль медичних працівників у правовому та медичному регулюванні сімейних відносин. Медико-правові проблеми штучного запліднення. Шляхи правового захисту сім'ї державою.	4
8	Медичне обслуговування — одна із форм соціального забезпечення. Види державних пенсій. Допомоги: поняття і види.	4
9	Фінансування системи охорони здоров'я. Розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.	4
10	Приватна медична практика як вид спеціальної медичної діяльності. Припинення приватної медичної практики.	5
11	Екологічне право: поняття, предмет і джерела. Об'єкти екологічного права. Правове забезпечення екологічної безпеки. Екологічна експертиза. Роль санітарно-епідеміологічного нагляду. Юридична відповідальність у галузі екології.	5
Всього		50

Система оцінювання

Відповідно до Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів

(посилання на сторінку сайту, де розміщене положення)

Поточний контроль:

на кожному практичному занятті (теоретичне опитування + практичне виконання завдання + самостійна робота здобувача освіти)

Перелік інформаційних джерел

Основна	Додаткова
1. Алісов Є.А. Фінансове право. - Х.: Ескада, 2000. - 228 с.	1. Наказ АМН України : «Про затвердження Уніфікованої методики з розробки клінічних настанов, медичних стандартів, уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги (клінічних маршрутів пацієнтів) на засадах доказової медицини (частини перша, друга)» (від 03.11.2009 р. № 798/25).
2. Бандурка А.М., Тищенко Н.М. Адміністративний процес. - Х.: Право, 2001. - 352 с.	2. Накази МОЗ України ·
3. Бойко М.Д. Правовий самозахист: коментарі, роз'яснення, практичні поради, зразки юридичних документів. - К.: Наук. думка, 2004. - 447 с.	3. «Про вдосконалення державної акредитації закладів охорони здоров'я» (від 14.03.2011 N 142).
4. Болотіна Н.Б. Медичне право України: Збірник нормативно-правових актів. — К.: ВД "Ін-Юре", 2005. — 412 с.	4. «Про створення Центрального Формулярного Комітету» (від 18 04.08 р. №216).

5. Братанюк Л.Є. Основи права і законодавства в охороні здоров'я: підручник. — К.: Медицина, 2011. — 544 с. 7. Вінник О.М. Господарське право: Курс лекцій. — К.: Атіка, 2005. — 624 с 8. Воронова Л.К., Кучерявенко Н.П. Финансовое право: учеб. пособ. — Х.: Легас, 2003. — 360 с. 9. Гладун З.С. Основи конституційного права. — Астон, 2003. — 425 с. 10. Господарське право: навч. посіб. / Л.А. Жук, І.Л. Жук, О.М. Неживець. — К: Кондор, 2003. — 400 с. 11. Дмитренко І.А. Екологічне право України: підручник. — К.: Юрінком Інтер, 2001. — 352 с. 12. Екологічне право України: підручник / А.П. Гетьман, М.В. Шульга, В.К. Попов та ін.; За ред. А.П. Гетьмана та М.В. Шульги. — Х.: Право, 2005. — 384 с. 13. Кримінальне право України: підручник / За ред. проф. М.І. Бажанова, В.В. Сташиса, В.Я. Тація. — К.: Юрінком Інтер, 2006. — 480 с. 14. Охорона праці у медицині та фармакології / В.М. Мороз, І.В. Сергета, Н.М. Фещук, М.П. Олійник. — Вінниця: Нова книга, 2005. — 544 с. 15. Осауленко О.І. Основи правознавства: навч. посіб. для абітурієнтів. — К.: КНТ, 2008. — 408 с. 16. Основи трудового права України: Курс лекцій / За ред. проф. П.Д. Пилипенка. — Львів: Магнолія плюс, 2004. — 238 с. 17. Підприємницьке право України / За ред. Р.Б. Шишки. — Харків, 2000. — 64 с. 18. Г. Стеценко, В.Ю. Стеценко, І.Я. Сенюта; За заг. ред. проф. С.Г. Стеценка. — К.: Всеукраїнська асоціація видавців "Правова єдність", 2008. — 507 с. 19. Трудове право України: навч. посіб. / В.М. Короленко, В.П. Пастухов, М.О. Міщук, Ю.М. Щотова; за ред. проф. В.П. Пастухова. — К.: Школа, 2004. — 320 с.	5. «Про управління якістю медичної допомоги» (від 24.02.2010 р. №163). 6. «Уніфікована методика розробки індикаторів якості медичної допомоги» (від 11.03.2011 N 141/21). 7. «Про затвердження Концепції управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року» (від 01.08.2011 № 454). 8. «Про затвердження Уніфікованої методики з розробки клінічних настанов, медичних стандартів, уніфікованих клінічних протоколів медичної допомоги (клінічних маршрутів пацієнтів) на засадах доказової медицини (частини перша, друга)» (від 19.02.2009 р. №102/18). 9. Нові технології навчання менеджменту в медицині. Навчальний посібник /За заг.ред. Ю.В.Вороненка, Н.Г.Гойди, О.П.Мінцера, М. Мітчелла. — К: Книга плюс. 2009. — 416 с. 10. Осовська Г.В., Осовський О.А. Основи менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене. —К.: «Кондор», 2008. — 664 с. 11. Окрепилов В.В. Менеджмент качества: в 2 т. — Т. 1 / В.В. Окрепилов. — СПб. : Наука, 2007. — 503 с. 12. Основні шляхи подальшого розвитку системи охорони здоров'я в Україні. / Під загальною редакцією В.М. Лехан, В.М. Рудого/ К.: Видво Раєвського, 2005. — 168с. 13. Постанова КМУ : «Про затвердження Порядку державної акредитації закладу охорони здоров'я» (N 765 від 15.07.1997 р.). 14. Рекомендації щодо вдосконалення системи управління якістю медичної допомоги в Україні: інструменти управління якістю / Проект ЄС «Сприяння реформі вторинної медичної допомоги в Україні» // Представництво Європейської Комісії в Україні. — К., 2009. — 44 с. 15. Реформування системи охорони здоров'я на муніципальному рівні /Солоненко І.М., Лисак В.П., Латишев Є.Є., Попов О.П. та ін. / К.: Вид-во НАДУ, 2007. — 212с.
--	--

Електронні ресурси

1. Сайт МОЗ України – http://www.moz.gov.ua
2. Сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я – http://www.who.int/en/
3. Сайт Державної наукової медичної бібліотеки України – http://www.library.gov.ua/

Політика навчальної дисципліни

Політика щодо відвідування занять здобувачами фахової передвищої освіти: відвідування лекційних та практичних занять обов'язкове; активна участь на практичному занятті під час

опитування; ініціативність в обговоренні дискусійних тем; своєчасність виконання самостійної роботи. Дотримання вимог до зовнішнього вигляду.

Порядок відпрацювання пропущених занять:

пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до положення про порядок відпрацювання занять, а також згідно з графіком відпрацювання та консультацій. Відпрацювання занять є обов'язковим оскільки дана спеціальність відноситься до регульованих професій, що передбачає особливо відповідальну роботу та вимоги до освітньої діяльності з підготовки фахівців за такими спеціальностями.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів фахової передвищої освіти:

Діяльність викладача та здобувачів освіти здійснюється відповідно до положення про академічну доброчесність (САЙТ)

Голова ЦК _____

Викладач _____